

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA  
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

# Glasnik

Broj 161 juli/srpanj 2018. Godina XIX

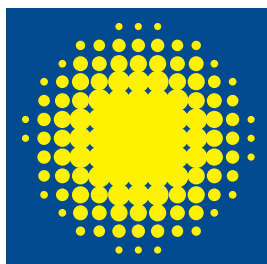
ISSN 1840-0310



*Održan Info dan “BH malina”*

*B2B susreti bosanskohercegovačkih  
i privrednika Kosova*





**PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA  
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

**I M P R E S U M**

Glasnik  
Privredne/Gospodarske komore  
Federacije Bosne i Hercegovine  
Godina XIX  
juli/srpanj 2018.

GLASNIK uređuje  
Redakcijski kolegij:

dr.sci.Marko Šantić dipl.ecc.  
Mirsad Jašarspahić dipl.ig.maš.

Glavni urednik  
Amela Kečo dipl.prav.

Izvršni urednik  
Željko Raguž dipl.ecc.

Almin Mališević dipl.ing.maš.  
Erina Lasić dipl.ing.agr.

Adresa:  
Privredna/Gospodarska komora FBiH  
za Glasnik –  
Branislava Đurđeva 10/IV  
71000 Sarajevo  
Kontakt: [glasnik@kfbih.com](mailto:glasnik@kfbih.com)

Telefoni: 033 566 300, 217 782,036/332-963  
Fax: 033 217 783,036/332-966

[www.kfbih.com](http://www.kfbih.com)

Priprema i izdaje:  
Privredna/Gospodarska komora FBiH

Cijenjeni privrednici,

pred vama je novi broj časopisa e- Glasnik  
Privredne/Gospodarske komore  
Federacije Bosne i Hercegovine.

Aktivnosti Komore u prvom ljetnom mjesecu već drugu godinu obilježen je Info danom pod nazivom Bh malina, koju organizira Udruženje proizvođača, prerađivača, otkupljivača i izvoznika jagodičastog voća Privredne komore Federacije BiH .

Iz rubrike aktivnosti komorskih udruženja prenosimo i dio sadržajne sjednice Odbora Udruženja metalske i elektro industrije. U ovom dijelu prezentiramo integralni sadržaj inicijative za rješavanje problema nastalih zbog kašnjenja u donošenju provedbenog propisa koji reguliše pitanja oslobađanja od plaćanja uvoznih dažbina.

Iz rubrike komorske aktivnosti izdvajamo B2B susret bosanskohercegovačkih i privrednika sa Kosova, te prve rezultate poslovnih susreta ENERGA B2B 2018 koji su po mišljenju organizatora premašili očekivanja.

U ovom izdanju prenosimo i dio sadržaja sa skupova iz oblasti obnovljivih izvora energije, te informaciju o usvajanju preporuka za reformu energetskeg sektora u BiH od strane Parlamenta BiH.

Na stranicama koje slijede donosimo i druge zanimljive i korisne informacije.

Redakcijski kolegij

## Info dan bh malina

Udruženje proizvođača, prerađivača, otkupljivača i izvoznika jagodičastog voća Privredne Komore Federacije BiH, u protekloj i ovoj godini, imalo je brojne aktivnosti koje su se bazirale na predstavljanju maline kao strateške kulture u BiH. U srijedu, 01.08.2018.godine u organizaciji P/G K FBiH održan je Info dan "BH malina". Ovaj događaj baziran je na uspostavljanju novih kontakata, ali i ostvarivanja potencijalnih prilika na inostranim tržištima. Događaju su prisustvovali predstavnici Ministarstva vanjske trgovine i ekonomski odnosa, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, te predstavnici Saveza proizvođača jagodičastog voća "BerryFruit" i Caritas Switzerland Sarajevo. Kao i suorganizator Prvog Kongresa BH malina koji se održao u februaru 2018. godine u organizaciji Udruženja, na Info danu učestvovali su predstavnici USAID/Sweden FARMA II projekta.



U okviru Info dana, a uz podršku BIGMEV organizacije, održani su poslovni susreti između bh i turskih privrednika u oblasti malinarstva. Učesnicima su prezentirani statistički pokazatelji sektora proizvodnje maline, kao i sektorska razmjena između BIH i Turske, o čemu je govorio Feđa Begović, Voditelj komponente za podršku privatnom sektoru – USAID/Sweden FARMA II Project. Delegaciju turskih privrednika predvodio je Murat Bayizit, zamjenik predsjednika Komore pokrajine Bursa, koji je ujedno i predstavnik kompanije Kaledonya LTD.

Prisutnim gostima obratili su se: predsjednik Privredne komore Federacije BiH, Mirsad Jašarspahić istaknuvši mogućnosti unapređenja saradnje unutar sektora kroz nove poslovne prilike ali i investicije; potom, stručni savjetnik MVTEO, Sektor poljoprivrede, prehrane, šumarstva i ruralnog razvoja, Amir Lubovac, predsjednik Udruženja otkupljivača i izvoznika jagodičastog voća PKFBiH, Enver Avdić, i g. Murat Bayizit, zamjenik predsjednika Komore Burse. Istaknut je značaj susreta privrednih delagacija, razmjene iskustava i informacija, ali i Turske kao značajnog tržišta za razmjenu poljoprivrednih proizvoda.



Amir Lubovac, stručni savjetnik MVTEO, Sektor poljoprivrede, prehrane, šumarstva i ruralnog razvoja

*“Dosadašnju saradnja i izvozni poduhvati BiH na tržište Turske su značajni te očekujemo unapređenje saradnje i za jagodičasto voće, konkretno maline. Od velikog značaja je i djelovanje nadležnih institucija u BiH, posebno Uprave BiH za zaštitu zdravlja bilja koja svojim sistemom kontrole može da garantuje kvalitetan izvoz poljoprivrednih proizvoda iz BiH. Za izvoz značajne su laboratorije, certifikacije proizvoda te pozivam prisutne na dalju saradnju i unapređenje trgovinskih odnosa između naše dvije zemlje, ali i prisutne kompanije na ulaganja u prerađivačke kapacitete u BiH.”*

U ime Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH obratio se Amir Lubovac koji se zahvalio na pozivu za učešću na ovom Skupu, te istakao značaj privredne saradnje, posebno u oblasti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda:



Zamjenik predsjednika komore pokrajine Bursa, g. Murat Bayizit, naglasio je da su susreti privrednika korisna aktivnost kako bi se razmijenila isustva i prenijela znanja iz određenih oblasti. Inače g. Bayizit vlasnik je kompanije KALEDONIA LTD, jedane od vodećih proizvođača, trgovaca i distributera visokokvalitetnih proizvoda: smrznutog voća, povrća i odabranih zamrznutih prehrambenih proizvoda.



**BIGMEV**



Predstavnik USAID/Sweden FARMA II projekta Feđa Begović predstavio je dostupne podatke o izvozu smrznute maline iz BiH u Tursku. Analize su pokazale da je Turska u posljednjih pet godina gotovo utrostručila uvoz smrznutih malina, te da bh. proizvođači zauzimaju prvo mjesto na ovom tržištu sa oko 70% ukupnog uvoza, ispred Kine, Srbije i Poljske.

Da je malina značajna kultura govori podatak da je ukupan izvoz smrznute maline u 2017. godini iznosio je 70,8 miliona KM, a Turska se nalazi na 4. mjestu kada su u pitanju izvozna tržišta bh maline, stoga je ovaj događaj usmjeren upravo na unapređenje trgovinske razmjene između ove dvije zemalje.

Kako je prezentirano malina je kultura koja ima perspektivu, ali da bi se njen kvalitet održao i podigao na viši nivo potrebna je podrška i jača saradnja sa institucijama vlasti, koje bi je trebale prepoznati kao stratešku. Komora će, kao i do sada, nastojati kroz svoje aktivnosti pružiti podršku u kreiranju povoljnijeg poslovnog ambijenta, te isticanja značaja maline za BiH.

Nakon prezentacijskog dijela upriličeni su B2B susreti.



*Delegacija privrednika iz Burse*

## Održana sjednica Udruženja proizvođača, prerađivača, otkupljivača i izvoznika jagodičastog voća PKF BiH.

U sklopu Info dana u prostorijama Komore održana je i sjednica Udruženja na kojoj su kompanije sumirale rezultate sezone berbe koja je u završnoj fazi. Evidentno je da su obilne padavine uticale na nasade, tako da su razgovori bili bazirani na kvaliteti maline.



### *Sektor proizvodnja maline u brojkama 2017.godina:*

-Cca 20.000 porodica uključeno u proizvodnju;

-Više od 3.000 hektara zasada pod malinama;

-Proizvodnja: 22,7 hiljada tona;

-Ukupan izvoz jagodastog voća iznosio je 80 miliona KM, od toga:

1.	Smrznuta malina	70,8 mil. KM
2.	Smrznuta kupina	2,7 mil. KM
3.	Svježa malina	1,8 mil. KM
4.	Smrznute jagode	1,5 mil. KM
5.	Svježe borovnice	1,19 mil.KM
6.	Smrznute borovnice	0,72 mil.KM
7.	Smrznute crvene ribizle	0,83 mil.KM
8.	Ostalo jag.voće	1,01 mil.KM

Naša izvozna tržišta maline : Srbija, Njemačka, Švedska, Turska, Austrija, Slovenija, Poljska.

TOP 10 zemalja koje čine 90% svjetske proizvodnje maline:

Ruska Federacija, SAD, Poljska, Meksiko, Srbija, Ukrajina, Bosna i Hercegovina, Čile, Španija i Portugal.

*pripremila: Jasmina Zejnilagić*

## Održana sjednica Udruženja metalske i elektro industrije

*Sjednica Odbora Udruženja metalske i elektro industrije FBiH održana je 27.06.2018. godine u Privrednoj/Gospodarskoj komori FBiH. Sjednici su prisustvovali privrednici – članovi Odbora Udruženja, predstavnik Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i predstavnici Privredne komore FBiH.*



Sadržajan dnevni red je obilježio i ovu sjednicu, a razgovarano je o Strategiji razvoja metalnog i elektro sektora Federacije BiH za period 2016-2025. godine koja je 22.05.2018. godine usvojena na Predstavničkom domu i 06.06.2018. na Domu naroda Parlamenta Federacije BiH. Članovi Odbora su upoznati sa Zaključkom koji je Dom naroda usvojio a koji se tiče nastavka aktivnosti koji proizilazi usvajanjem Strategije razvoja a to je izrada Akcionog plana implementacije Strategije razvoja metalnog i elektro sektora sa jasno definisanim nositeljima aktivnosti.

Također, razgovaralo se o daljim koracima Udruženja kada su u pitanju Nacrt Zakona o doprinosima FBiH i Nacrt Zakona o porezu na dohodak FBiH, koji su na 146. sjednici Vlade Federacije BiH održanoj 07. juna 2018. godine, utvrđeni, a nakon što je provedena javna rasprava.

Analizirani su dosadašnji efekti nedavno donesene Odluke o oslobađanju od plaćanja carine na uvoz mašina i opreme za proizvodnju. Značajan broj firmi se u prethodnih dva mjeseca praktično i susreo sa primjenom navedene odluke, koja će u narednom periodu zasigurno poboljšati cjenovnu konkurentnost i otvoriti mogućnost za dodatnu nabavku opreme bh proizvođačima. Imajući u vidu da je Zakon o carinskoj politici BiH donesen 2015. godine, i da je u istom predviđeno da se u roku od šest mjeseci donesu propisi tj. podzakonski akti, Odluka o oslobađanju od plaćanja carina je donesena sa zakašnjenjem za više od dvije godine. U prethodnom periodu veliki broj firmi metalnog i elektro sektora FBiH obratio se Privrednoj komori FBiH sa zahtjevom da se od nadležnih institucija traži da se izvrši povrat uplaćenih sredstava za carinu na uvoz mašina i opreme, a koja su firme uplatile u prethodne dvije godine. Radi se o sredstvima koja su mogla biti upotrijebljena u dalji razvoj kompanija, ali zbog nepoštivanja Zakona, i neblagovremenog donošenja propisa, morala su biti utrošena u druge svrhe. Odbor Udruženja je razmatrajući materijale dostavljene od strane privrednih subjekata, jednoglasno donio Zaključak da se prema nadležnim institucijama uputi Inicijativa za povrat uplaćenih sredstava na ime carine za uvoz mašina i opreme za proizvodnju koje su privredna društva uplatila u periodu od februara 2016. do 24.aprila 2018. godine. Također, kod podnošenja navedene Inicijative, tražiti će se podrška Privrednih komora i drugih udruženja i organizacija u BiH.



Sarajevo, 29.06.2018. godine  
Broj: 01-01.-817/18

Bosna i Hercegovina  
Vijeće ministara Bosne i Hercegovine  
N/r predsjedavajućeg Vijeća ministara i ministara  
N/r članovima Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje BiH

Predmet: Inicijativa za rješavanje problema nastalih zbog  
kašnjenja donošenja provedbenog propisa

Poštovani!

Svako prolongiranje rokova za ostvarivanje prava na oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina za privrednike produkuje gubljenje značajnih finansijskih sredstva. Očit primjer takvog udara na privrednike je donošenje Odluke o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina (Službeni glasnik BiH<sup>4</sup>, broj 24/18) **koja je donesena sa dvije godine zakašnjenja.**

Članom 276. Zakona o Carinskoj politici Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 58/15) utvrđeno je da se propis iz člana 208. navedenog Zakona donosi u roku od šest mjeseci od dana stupanja istog na snagu.

Zakon o Carinskoj politici BiH stupio je na snagu 29.07.2015. godine pa je prema tome rok za donošenje provedbenog propisa iz člana 208. , a koji se odnosi na uslove i postupak za ostvarivanje oslobađanja od plaćanja uvoznih dažbina, bio 29.01.2016. godine. Činjenica je da je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, koje je donosilac Odluke, sa svojim kašnjenjem od dvije godine prouzrokovalo finansijsku štetu za privrednike koji su mogli ostvariti povrat uvoznih dažbina.

Shodno navedenom smatramo da bi se trebao iznaći modus za obeštećenje onih koji zbog navedenog razloga nisu ostvarili svoje pravo. Smatramo da privrednim društvima treba omogućiti retroaktivno ostvarenje ovih prava na način da se izvrši povrat uplaćenih sredstava na ime carina za



uvoz mašina i opreme za proizvodnju a koja su predmetnom Odlukom oslobođena od 25.04.2018. godine. To bi bila značajna podrška i pomoć privrednicima, koji su i onako preopterećeni raznim nametima.

Urađena je analiza i na osnovu uzorka od 15 obrađenih firmi (malih, srednjih i velikih) iz oblasti metalske industrije, sa područja Federacije BiH za period kašnjenja donošenja navedene Odluke, koja je stupila na snagu 25.04.2018. godine. Utvrđeno je da su zgubili pravo na oslobađanje plaćanja uvoznih dažbina u iznosu od 688.000,00 KM.

Nadamo se da ćete imati razumijevanja za rješavanje ovog problema u što kraćem roku, te Vas ujedno molimo da nam odgovorite na ovu našu inicijativu kako bi mogli planirati dalje korake djelovanja.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK

SARAJEVO  
Mirsad Jašarspahić, dipl. ing. maš.

Dostavljeno:

I Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

1. Predsjedavajući Vijeća ministara Denis Zvizdić
2. Ministar Igor Crnadak
3. Ministar Dragan Mektić
4. Ministrica Marina Pendeš
5. Ministar Vjekoslav Bevanda
6. Ministar Josip Grubeša
7. Ministar Mirko Šarović
8. Ministar Ismir Jusko
9. Ministrica Semiha Borovac
10. Ministar Adil Osmanović

II Članovima Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje BiH

1. Vjekoslav Bevanda predsjedavajući Upravnog odbora
2. Jelka Miličević
3. Zoran Tegeltija
4. Miodrag Kudić
5. Ismet Suljendić
6. Muhamed Kozadra

III Evidenciji

IV Arhivi



Pripremio: Almin Mališević

## B2B susreti bosanskohercegovačkih i privrednika sa Kosova

Unapređenje saradnje između bosanskohercegovačkih i preduzeća sa Kosova bio je cilj B2B susreta koje je organizovala Privredna/Gospodarska komora FBiH u Sarajevu 25. i 26. jula 2018. godine, u saradnji sa Američkom privrednom komorom na Kosovu.

B2B susrete su otvorili predsjednik P/G K FBiH Mirsad Jašarspahić i Arian Zeka, izvršni direktor Američke privredne komore na Kosovu. U svom izlaganju, gosp. Jašarspahić je prezentovao aktuelno stanje i trendove u trgovinskoj razmjeni BiH i Kosova, te privredne sektore u kojim postoji potencijal za intenziviranje razmjene. Naglasio je kako ovaj susret predstavlja dodatnu priliku za razmjenu informacija, ideja i ponuda, u svrhu osnaživanja privredne saradnje.



Gosp. Arian Zeka predstavio je aktivnosti Američke privredne komore na Kosovu, udruženja koje posluje već 15 godina i okuplja oko 190 firmi članica. Istakao je kako Američka komora i P/G K FBiH saraduju od 2015. godine, kada je sačinjena analiza o privrednim kretanjima i gubicima koje trpe privrednici zbog kompleksnog viznog režima i njegovog negativnog uticaja na kretanje ljudi i roba.

Pored mogućnosti za dodatnu saradnju, tokom susreta su razmatrane i poteškoće sa kojima se susreću bosanskohercegovački i privrednici sa Kosova u zajedničkom poslovanju.

Podvučeno je kako postojeći vizni režim predstavlja prepreku privrednim društvima u njihovom djelovanju. U pogledu uvođenja carina na uvoz mlijeka i pavlake iz BiH na Kosovo, predstavnici dviju komora izrazili su zabrinutost zbog ovakvih mjera. Gosp. Arian Zeka izjavio je da Američka privredna komora na Kosovu nije konsultovana od strane nadležnih tijela kod uvođenja carina, te da ih smatra štetnim i povodom za potencijalne kontramjere koje će dodatno suzbijati trgovinu.

Predsjednik Jašarspahić istakao je da spomenute zaštitne mjere nisu u skladu sa CEFTA sporazumom, te da je uvjeren da će nadležne institucije ponovo sjesti za stol kako bi



pronašli rješenje za ovu situaciju. U kontekstu poteškoća i barijera sa kojima se privrednici susreću, naglasio je da privredne komore imaju zadatak da iniciraju i traže od nadležnih institucija cjelokupnog regiona da učine maksimum kako bi privrednicima olakšali posao. Istaknuto je kako će Privredna/Gospodarska komora FBiH i Američka privredna komora na Kosovu i u budućnosti pružati podršku preduzećima u pokretanju novih i jačanju postojećih vidova privredne saradnje.



U fokusu poslovnih susreta bili su pojedinačni sastanci kosovskih i bosanskohercegovačkih firmi, s ciljem da se ostvare kontakti i otvore nove mogućnosti za poslovanje. Među učesnicima su bila neka od vodećih preduzeća sa Kosova, predstavnici različitih industrijskih sektora: između ostalih, Delfin Ltd., Meridian Corporation i Interex (distribucija i trgovina), Trepfarm (farmaceutski sektor), Calabria (mesna industrija), Flexograf (štampanje ambalaža). Učešće su uzele slijedeće bh. firme: AS Holding, Bosomalijek d.d., Dukat Mlin d.o.o. Tešanj, EZ d.o.o. Busovača, Fibraworld d.o.o., MBA Centar d.o.o., Peplast Odžak, Pivara d.d. Tuzla, Studen Global.

Drugog dana B2B susreta bh. firme ugostile su privrednike sa Kosova u svojim pogonima, kako bi im detaljnije prezentovale svoje kapacitete, te proizvode i usluge koje nude.

*Pripremila: Aida Handžić dipl. ecc.*



# BIOMASA - NEIZBJEŽAN ENERAGENT

*O toj temi i o potencijalima naše zemlje u ovoj oblasti se govorilo na nekoliko događaja održanih u prvoj polovini jula ove godine.*

U Fojnici je u organizaciji Udruženja Biomasa u BiH, 05.07.2018. godine održan okrugli sto na temu „Energija iz drvene biomase u BiH“.

Obrađene su teme:

- stanje kvaliteta drvene biomase
- potreba za uređenjem tržišta kotlova na biomasu
- daljinska grijanja na biomasu u BiH
- mogući mehanizmi podrške za projekte u ovoj oblasti.



Rečeno je da nije zadovoljavajuća kvaliteta biomase i da se proizvodnja proizvoda od drvene biomase (pelet, briket, sječka) treba certificirati. Prema riječima prisutnih, snabdijevanje sirovine za drvenu biomasu nije obezbijeđeno i to predstavlja najveći problem za proizvođače.

U uredu Svjetske banke (World Bank) u Sarajevu 09.07.2018. god. za predstavnike bh. institucija prezentiran je Finalni izvještaj o grijanju na bazi biomase na Zapadnom Balkanu - mapa puta održivog razvoja.

Prema ovom izvještaju Svjetska banke, za veće korištenje potencijala biomase za grijanje potreban je multisektorski pristup, koordinacija i dugoročna nastojanja da se otklone barijere i podstaknu investicije.

Svaka zemlja pojedinačno i koordinirano sa ostalim zemljama trebala bi implementirati mapu puta do 2030 godine.

Glavna tri stuba mape puta prema izvještaju Svjetske banke su:

1. stvaranje pravnih okvira u državama Zapadnog Balkana
  2. snabdijevanje biomasom kroz razvojne projekte država
  3. investiranje u tehnologije efikasnog grijanja na biomasu
- Na Zapadnom Balkanu daleko je od toga da je biomasa najvažniji obnovljivi izvor korišten za grijanje i trenutno iznosi 42% od ukupne potražnje za grijanjem.

Cilj je da se promoviraju moderne tehnologije i razvoj politika za podršku korištenja biomase. Ovim putem bi se znatno smanjila emisija CO2 i poboljšala zaštita okoliša.

Imajući u vidu problem snabdijevanja sirovine za drvenu biomasu, REIC i Fond za zaštitu okoliša FBiH, prezentirali su 13.07.2018. u Sarajevu provedeni pilot projekat. Naziv pilot projekta je „Uzgoj biomase na deponijama jalovine rudnika uglja u FBiH“.

Predstavljeni projekat implementiran je na lokaciji jalovišta rudnika Kakanj.

1. Jedna od dobrobiti je smanjenje CO2 kroz namjensko uzgajanje biomase na prostorima površinskih kopova koji se više ne koriste
2. Uzgoj biomase na deponijama bi doprinio održivosti rudnika uglja jer bi se obezbijedio dodatni izvor prihoda i dodatno zapošljavanje
3. Provela bi se rekultivacija deponije u odnosu na veću potražnju za biomasom u raznim oblicima.

Ovaj pilot projekat trajao je godinu dana. Uzgojena biljka se koristila u energetske svrhe.

Danas se u svijetu najviše koriste energija vjetra i sunca ali ogroman potencijal postoji u biljkama koje mogu proizvoditi energiju. To je i dokazano dobivenim rezultatima na ovom pilot projektu.



Pripremla: **Lejla Sadiković dipl.ing.maš.**  
**Šemsa Alimanović dipl.ing.šum.**

# Međunarodni stručni skup „Nekonvencionalni izvori električne energije – vjetroelektrane i fotonaponske elektrane“

*U Sarajevu je 10. i 11. maja 2018. godine u organizaciji Akademije nauka i umjetnosti BiH, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i Tijela za tehničku podršku Evropske komisije TAIEX, održan skup sa ekspertima iz Njemačke, Španije, Grčke i Latvije, te iz Bosne i Hercegovine, pod nazivom “Nekonvencionalni izvori električne energije - vjetroelektrane i fotonaponske elektrane“.*



U radu skupa učestvovali su predstavnici: ANUBiH, Delegacije EU u BiH, elektrotehničkih i mašinskih fakulteta iz BiH, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, NOS BiH, DERK BiH, Instituta za mjeriteljstvo BiH, Instituta za standardizaciju BiH, Elektroprivrede BiH, FERK-a, P/G komore FBiH, Federalnog hidrometeorološkog zavoda, Instituta za hidrotehniku, MALCom d.o.o., COMEL d.o.o. i CET Energy d.o.o.

Značajna pažnja koja se danas posvećuje ovim izvorima električne energije nije posljedica isključivo razvoja tehnologije nego i općeprihvaćenih zahtjeva za očuvanje planete Zemlje: za smanjenje emisije ugljičnog dioksida i smanjenje globalnog zagrijavanja za 2°C u odnosu na prethodni period.

Na skupu su razmatrani tehnički i ekonomski aspekti gradnje i eksploatacije ove vrste izvora električne energije, njihove prednosti i nedostaci, iskustva u planiranju i eksploataciji i pripadajuće zakonodavstvo iz ove oblasti u Evropskoj uniji.

Posebno je razmatrano stanje u Bosni i Hercegovini i potencijali naše zemlje za razvoj ove vrste izvora.

Rezultati prezentiranih materijala i provedenih diskusija sumirani su kao zajednički prihvaćeni zaključci:

1. Skup je ukazao na potrebu obrazovanja kadrova u oblasti elektrotehnike koji će moći da prihvataju i razvijaju nova naučna i tehničko-tehnološka dostignuća u ovoj oblasti;
2. Očekuje se da će iskustva drugih zemalja predočena na ovom skupu značajno doprinijeti donošenju adekvatnih rješenja u ovoj oblasti u Bosni i Hercegovini;
3. Ne postoji za sve zemlje jedinstven pristup dostizanju smanjenja emisije CO<sub>2</sub> i globalnog otopljanja;
4. Bosna i Hercegovina se u dogledno vrijeme ne može odreći uglja kao sirovine za proizvodnju električne energije, ali se postupci korištenja toga uglja mogu poboljšati;
5. Ispunjavanje preuzetih obaveza u oblasti smanjenja emisije CO<sub>2</sub> i globalnog otopljanja zahtjeva da Bosna i Hercegovina donese strategiju dostizanja zadanih ciljeva za naredni period, vodeći računa o životnom standardu svoga stanovništva;
6. U okviru budućih aktivnosti na izradi, ažuriranju i donošenju akcionih planova kao i tokom vođenja pregovora sa EU i Energetskom zajednicom, potrebno je osigurati povoljniju poziciju Bosne i Hercegovine u procesu tranzicije energetskog sektora;
7. Neophodno se aktivno angažirati na izradi i donošenju legislative u energetskom sektoru Bosne i Hercegovine i njene harmonizacije sa Trećim energetskim paketom.



*Izvor: anu.bih*

## Održan sastanak P/GKFBiH, PK RS i strukovnih Udruženja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće



Rukovodstvo Privredne komore Federacije BiH, Privredne komore RS i predstavnici granskih udruženja tekstila, kože i obuće su u Banja Luci, 18.07.2018. godine, održali sastanak u cilju razmjene informacija o zakonskoj regulativi i povlasticama za preduzeća iz ove oblasti koja posluju na teritoriji Republike Srpske.

Razmatrane su mogućnosti zajedničkog djelovanja u vezi sa izmjenama Zakona o PDV-u i Carinskoj politici BiH. Otvoreno je i niz drugih pitanja u vezi sa ovim sektorom, prvenstveno kada je u pitanju nedostatak radne snage i učešće na tenderima. Sastanku je prisustvovao predsjednik PKFBiH, Mirsad Jašarspahić, predsjednik Udruženja, Haris Sejdić, član Upravnog odbora Udruženja, Bahra Huseinbegović i sekretar Udruženja.

### Zaprimljen odgovor ministra Mektića

U skladu sa dosadašnjim aktivnostima koje se tiču novog Pravilnika o izgledu policijske uniforme u policijskim tijelima BiH, te sastanka koji se održao 20.06.2018. godine između ministra sigurnosti, članova radne grupe koji su vršili izradu Pravilnika, predstavnika Konzorcija proizvođača uniformi BiH i Privredne komore Federacije donešeni su određeni zaključci koji su u formi Zapisnika upućeni Ministarstvu sigurnosti BiH na potpis.

Suština sastanka oko koje nije bilo razilaženja isto je navedeno u ponudjenom zapisniku je da će u cilju zaštite transparentnosti tenderske procedure i obezbjeđenja nivoa kvaliteta prilikom objave tendera pored uradjenog pravilnika biti korišten modul „ili ekvivalent kvalitetu“ - što će svim ponudjačima dati mogućnost dokazivanja kvaliteta uniforme. Obzirom da su članovi radne grupe koji su radili na izradi pomenutog pravilnika imali korekcije ostalih navedenih zaključaka u zapisniku, vrši se usaglašavanje istih, kako bi ono u što boljoj formi omogućili učešće bosanskohercegovačkih proizvođača uniformi u postupku javne nabavke u skladu sa kvalitetom.

Privredna komora Federacije BiH zalaže se za zaštitu domaće proizvodnje, koja svakako može odgovoriti kvalitetnim proizvodima poštivanjem i najoštrijih standarda kvaliteta.

*pripremila: Jasmina Zejnilagić*

# Poslovni susreti ENERGA B2B 2018 premašili očekivanja organizatora



Prvog dana međunarodnog sajma energije, rudarstva, zaštite okoliša i prateće industrije ENERGA, održanog u Centru Skenderija 19.06.2018.godine, Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA, uz podršku Privredne/Gospodarske komore FBiH, Fondacije za razvoj odnosa BiH i Turske – BIGMEV, te brojnih međunarodnih organizacija i agencija za podršku biznisu iz Evropske unije i regiona, održala je poslovne susrete firmi ENERGA b2b 2018.

Poslovni susreti održani su u okviru EU projekta Evropske poduzetničke mreže (EEN), najveće svjetske mreže za poslovno povezivanje firmi.

Cilj ovih susreta bio je pronalazak internacionalnih poslovnih partnera na sajmuradi sklapanja poslovnih aranžmana između firmi o plasmanu proizvoda i usluga na ino tržišta.

Susreti su okupili 90 učesnika iz BiH, Turske, Češke, Poljske, Kanade, Njemačke, Srbije, Crne Gore i Slovenije, a održano

je preko 130 b2b sastanaka.

Organizatori su ovaj događaj ocijenili vrlo uspješnim zbog velikog odziva firmi kojima su ovakvi susreti dodatna vrijednost sajma ENERGA i konkretna podrška u ostvarenju njihovih tržišnih ciljeva.

Šef kooperacija Delegacije EU u BiH, Melvin Asin, posjetio je ENERGA b2b 2018 poslovne susrete, pozdravio odluku SERDA-e da se priključi ovogodišnjem sajmu, te dao podršku razvojnim inicijativama agencije u oblasti razvoja poduzetništva i energijske efikasnosti.

Industrijska komora Kodžaelija i predstavnici turskih firmi iz Kodžaelija, Ankare i Burse izrazili su zadovoljstvo učešćem i velikim interesom bh. firmi za suradnju ističe Samir Vildić, direktor BIGMEV-a.

Poslovnim susretima prisustvovali su i predstavnici IZFAŠ-a, jednog od najrespektabilnijih organizatora sajma u Turskoj (Izmir), Tuzlanskog sajma i P/G komore FBiH, koji su svoje partnerstvo ozvaničili i potpisivanjem Ugovora o saradnji kojima će se intenzivirati saradnja bh. i turskih firmi u prestojećem periodu.

Mirsad Jašarspahić, predsjednik Privredne/Gospodarske komore FBiH, kazao je da potpisivanje Ugovora o saradnji sa izmirskim sajmom i poslovni b2b susreti predstavljaju veliki iskorak za bh. kompanije u njihovom nastupu na ino tržištima.

Sam sajam ENERGA ove godine okupio je preko 100 izlagača iz 11 zemalja čime dokazuje da je postao jedan od najznačajnijih poslovnih događaja u oblasti energije, energetike i rudarstva u regionu.



pripremila: Lejla Sadiković

# Međunarodni poslovni susreti firmi „Match4Industry“ Kodžaeli, 31.10. – 01.11.2018.god.



S ciljem nastavka poslovne saradnje bosnaskohercegovačkih i turskih kompanija iz Regije Kodžaeli, BIGMEV, P/G komora FBiH i Agencija SERDA pozivaju firme da učestvuju na 7. međunarodnim poslovnim susretima "Match4Industry" koji će se održati 31.10. i 01.11.2018.god. na Sajmu industrije i tehnologije „SANTEK“, Kodžaeli, Turska.

Poslovne susrete „Match4Industry“ organizira ABİGEM Istočna Marmara i Trgovinsko-industrijska komora Kodžaeli u saradnji sa brojnim međunarodnim organizacijama za podršku biznisu iz Evrope i šire. Organizacija ovih poslovnih susreta implementira se kao dio aktivnosti Evropske poduzetničke mreže (EEN).

„Match4Industry“ je dio jedinstvenog koncepta „obavljanja posla na terenu“ koji omogućava održavanje ciljanih sastanaka firmi jedan na jedan (B2B) u okviru sajamskih događaja kao i posjete kompanijama i održavanje sastanaka u njihovim prostorijama.

Na ovogodišnjem događaju očekuje se više od 350 izlagača i oko 40.000 posjetitelja.

### Sektori/područja interesa su:

Automobilska oprema  
Metali i mašine/uređaji  
Plastika i guma  
Hemijska industrija (automobilske boje, premazi i zaštita)  
Građevinarstvo i građevinski materijali  
Energija  
Okoliš  
Elektrika i elektronika  
Informaciono-komunikacione tehnologije  
Zensko poduzetništvo

### Organizator pokriva sljedeće troškove učesnika:

Smještaj (noćenje sa doručkom za 3 noći u hotelu sa 5\*)  
Ručkovi, osvježenje i gala večera  
Lokalni transferi do mjesta sastanaka  
Prevod (engleski, turski, bosanski)  
Stručna asistencija prije, za vrijeme i nakon događaja

Zainteresirani za učešće na poslovnim susretima „Match4Industry“ više o programu posjete i načinu prijavljivanja mogu pronaći na web stranici Komore:  
<http://kfbih.com/poziv-za-ucesce-na-medjunarodnim-poslovnim-susretima-najava> .

## Parlament BiH usvojio preporuke za reformu energetskeg sektora u BiH

*Na inicijativu grupe zastupnika Zastupničkog Doma Parlamentarne skupštine BiH, u nastavku 62. sjednice Doma, održane 09.07.2018. godine, usvojene su preporuke za reformu energetskeg sektora u BiH pripremljene uz tehničku pomoć USAID EIA projekta. Preporuke su nastale kao rezultat ekspertskih diskusija pokrenutih još na 4. Energetskom samitu koji su organizovali USAID EIA i GIZ u Neumu krajem aprila ove godine.*

Cijeneći neophodnost snažnijeg učešća Parlamenta u ovoj oblasti, te uzimajući u obzir tekst deklaracije i aneks sa samita EU i zemalja zapadnog Balkana u Sofiji, a vodeći računa o ustavnim nadležnostima i postojećem zakonskom okviru, uz ranije iskazanu opredijeljenost za pristupanje Evropskoj uniji, Zastupnički Dom PS BiH donio je preporuke čija će provedba voditi ka reformi sektora koji može biti pokretač privrede u našoj zemlji.

“Nakon dugo vremena ovo je veliki korak naprijed u sveukupnoj reformi energetskeg sektora. Pozdravljamo usvajanje ovih preporuka i nadamo se da će nadležne institucije uskoro krenuti sa njihovom implementacijom“, istakao je direktor USAID EIA projekta, Ognjen Marković.

Prema prvoj preporuci Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH će po izjašnjenju entitetskih Vlada Vijeću ministara predložiti na usvajanje okvirnu energetske strategiju za BiH. Nakon usvajanja, pristupit će se izradi plana i programa energetske tranzicije. Također, usvajanjem ovih preporuka BiH se jasno opredjeljuje za energetske efikasnost kao ključni element energetske tranzicije i obavezuje se da odredi ulogu regulatornih tijela u provedbi ove politike.

Upravo zbog činjenice da je BiH preuzela obaveze prema međunarodnim ugovorima i institucijama, nužno je nastaviti reformu zbog usklađivanja legislative i regulative sa Trećim energetskeg paketom, a reforma sektora je obaveza koju BiH mora ispuniti na putu ka EU integracijama. U tom smislu, BiH se jučerašnjim zaključcima obavezala da će ubrzati reformu energetskeg sektora donošenjem nedostajućih zakonskih i podzakonskih akata potrebnih za ispunjavanje zahtjeva Energetske zajednice i pristupanje EU. Rezultat reforme sektora bit će unapređenje efikasnosti i ekonomičnosti rada kompanija u ovom sektoru, a sam sektor će se bolje pozicionirati u regionu ukoliko se reformom omogući uspostavljanje efikasnog i transparentnog tržišta energenata.

Nakon što je na 4. Energetskom samitu predstavljeno više od stotinu preporuka za unapređenje procesa za izdavanje dozvola za gradnju novih energetskeg objekata, a na kojima su tri godine radile radne grupe formirane na svim nivoima vlasti, jedna od preporuka je i provedba preporuke za unapređenje procesa izdavanja dozvola za gradnju novih energetskeg objekata. Ukoliko se ove preporuke implementiraju, potrebno vrijeme za izgradnju novih energetskeg objekata bit će znatno kraće, postupak jednostavniji, a potencijalni investitori će imati jasne informacije o dozvolama koje su im potrebne. Sve navedeno omogućit će realizaciju značajnih energetskeg projekata od interesa za BiH i susjedne države kao i pristup fondovima za finansiranje energetskeg infrastrukturnih projekata.

U konačnici, na sjednici je donesen i zaključak da Zastupnički Dom PS BiH zadužuje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH da u saradnji sa nadležnim ministarstvima koordinira i prati implementaciju preporuka i izvještava Parlament BiH o stanju realizacije svakih 6 (šest) mjeseci.



Izvor: *Biznis.ba*



16. MEĐUNARODNI SAJAM  
EKOLOGIJE - EKOBIS 2018

16<sup>th</sup> INTERNATIONAL  
ECOLOGY FAIR - EKOBIS 2018

13-15.09.2018.  
BIHAĆ, BOSNA I HERCEGOVINA



16. MEĐUNARODNI SAJAM  
EKOLOGIJE - EKOBIS 2018

16<sup>th</sup> INTERNATIONAL  
ECOLOGY FAIR - EKOBIS 2018

13-15.09.2018.  
BIHAĆ, BOSNA I HERCEGOVINA



Pozivamo vas da uzmete učešće na **16. međunarodnom sajmu ekologije - EKOBIS 2018**, koji će se održati u Bihaću, sajmište Luke, u terminu 13-15.09.2018.godine.

U proteklih 15. godina postojanja ova sajamska manifestacija isprofilirala se kao jedna od najznačajnijih ove tematike na području jugoistočne Evrope.

Kao potvrdu te činjenice navodimo da se u proteklom periodu na sajmu prezentiralo **2900 izlagača iz 18 zemalja**, uspješno je realizirano preko **550 pratećih sadržaja**, a sajam posjetilo **210 000 posjetilaca**.

Ovom svakako treba dodati podatak da sajam prate i najznačajnije medijske kuće na ovim prostorima.

Svake godine sajam tematizira neku od tema koje su aktuelne u tom trenutku, a ove godine će to biti **POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA I PREHRAMBENA INDUSTRIJA**.

Sve ovo su dobri argumenti da Vas pozovemo da na vrijeme rezervirate Vaš izložbeni prostor, ali i da prijavite aktivnosti vezane uz prateće sadržaje - promocije, prezentacije, okrugle stolove, analizu uzoraka u svrhu ocjene kvalitete proizvoda...